NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ A NEJLEPŠÍ ČESKÝ TÝDENNÍK NA ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871—ROČNÍK 45. OMAHA, NEBR., DNE 11. SRPNA 1915. ČÍSLO 4.

State Historical Society

NĚMCI OBSADILI PRAGU U VARŠAVY

Německé loďstvo učinilo útok na Rigu, ale bylo odraženo, dle zprávy z Petrohradu.

BYLY UČINĚNY TŘI ÚTOKY.

Loďstvo nepochybně chtělo spolupracovati s pozemní německou armádou v okolí Rigy.

Ruské pokusy o setřesení teutonských klepet na bojišti v Polsku jsou doposud hlavním předmětem zájmu. Rusové na svém ústupu k novým liniím zadržují doposud úspěšně teutonské voje, jichž postup je nyní velmi pomalý. Všechny dosavadní úspěchy, oznámené z Berlína, nenasvědčují doposud tomu, že podařilo se německým generálům obklíčiti větší oddíly Rusů a znemožniti jejich ústup. Je sice pravdou, že cesta pro ruský ústup se úží, ale dosud je dosti širokou, aby mohl býti proveden ústup bez jakékoliv vážnější pohromy pro ruské armády.

Nejposlednější význačnější událostí je obsazení Němci předměstí Praga u Varšavy. Rusové po vyklizení Varšavy ustoupili na toto předměstí a snažili se znemožniti Němcům postavení mostů přes řeku. Na tomto předměstí nalézají se velké stanice železnic, vedoucích do Petrohradu a Moskvy. — Patrně Rusům jednalo se o odklizení posledních zásob, jež nalézaly se na tomto předměstí a z toho důvodu po tři dny předměstí bylo hájeno proti útokům německým. O bojích v tomto předměstí nedostalo se mnoho zpráv z ruských pramenů, ale všechno tomu nasvědčuje, že bylo nutno ustoupiti, poněvadž německé linie rychle stahovaly se k sobě.

Varšava je nyní špicí obrovské písmeny V, jež tvořena je řekou Narev na severu a řekou Vislou na jihu. Německé linie utvořily se podél těchto řek a němečtí generálové činí pokusy, aby linie k sobě přiblížili. Pruh území, kterým Rusové mohou nyní ustoupiti, je jenom asi třicet mil široký. Vedle toho, jak Berlín oznamuje, Němci nepřetržitě dorážejí na ruské pevnosti Kovno a Lomza, snažíce se přistoupiti k hlavní železniční linii, vedoucí do Petrohradu. Novogeorgievsk je jediným místem, západně od Varšavy, v kterém zůstala ruská posádka. Berlín oznamuje, že pád této pevnosti možno očekávati každého dne, neboť je již obklíčena na třech stranách.

Rakouské zprávy oznámily porážku Rusů v neděli na linii mezi Lubartovem a Miechovem, jejíž důsledkem bylo vražení klínu do ruské linie severně od Lubartova. Jedna část Rusů ustoupila přes Vieprz u Leskovic a druhá okolo Miechova směrem severozápadním. Bude-li tento klín vážným ohrožením ruského ústupu v těchto místech, není doposud jisto. Rakušanům, operujícím v těchto místech, podařilo se zajmouti asi 6,000 Rusů.

Úřední zpráva z Petrohradu oznamuje, že flotilla německého loďstva, sestávající z devíti válečných lodí, dvanácti křižníků a značného počtu lodic torpédových napadla vjezd do přístavu v Rize v neděli, ale všude byla odražena. Jeden německý křižník a dvě torpédové lodice byly poškozeny. — Kdyby německým lodím podařilo se vniknouti do zálivu, mohlo by poskytnouti vydatnou pomoc německému pozemnímu vojsku, operujícímu v okolí Rigy. Z toho důvodu podniknuty byly německým loďstvem tři útoky, aby získán byl vstup do zálivu. Ruské válečné lodě a vzducholodě odrazily nepřítele. Rusové při tom neměli velkých ztrát a žádná z jejich lodí nebyla ztracena.

V Londýně panuje náhled, že teutonští spojenci po zakončení kampaně v Polsku vrhnou se na Srbsko a pokusí se tak zmařiti plány spojenců pro jarní kampaň. Kdyby podařilo se teutonským spojencům zaplaviti Srbsko, pak zaujali by velmi příznivé strategické postavení a snadno podařilo by se jim získati passivní anebo aktivní pomoc Bulharska v zájmu dostižení Cařihradu, čímž docíleno bylo by přímého spojení s Turky. Pro tuto příčinu obnoveno bylo trojdohodou vyjednávání s Bulharskem.

Na Galipolském poloostrově dochází k bojům nepřetržitě, ale žádná strana nedocílila v posledních dnech úspěchů.

Na západním bojišti došlo k prudké bitvě dělostřelecké u Hooge, kde vojsku francouzskému a anglickému podařilo se dobýti německých zákopů na frontě 1,200 yardů dlouhé.

Turecká válečná loď Kheyr-Ed-Din Barbarossa s ponorem 9,900 tun byla potopena ponorkou spojenců, dle úřední zprávy v těchto dnech vydané tureckou vládou. Jedná se o bývalou německou válečnou loď, Kurfuerst Friedrich Wilhelm, která byla tureckou vládou zakoupena. Turecká zpráva zní, že většina mužstva lodního a důstojnictva se zachránila. Loď tato byla zbudována v roce 1891 v Štětíně v Německu a prodána byla Turecku v roce 1910. Posádka její měla asi 600 mužů.

Zpráva z Milána udává, že Německo pokoušelo se uplatiti Rumunsko, aby získalo od něho dovolení volného průvozu zbraní a střeliva do Turecka. Zástupce Kruppových závodů z Essenu dostavil se do Bukureště a nabídl rumunské vládě šestatřicet batterií dělostřeleckých se střelivem a 2,000.000 liber ostnatého drátu, když bude dovoleno, aby střelivo, určené Turecku, mohlo býti provezeno. Nabídka tato ale byla na zakročení anglického vyslance odmítnuta. Zprávu tuto poslal časopisu Corriere Della Sera jeho bukurešťský korrespondent.

Italie prý pošle 650,000 vojáků během příštích tří týdnů buďto do Francie anebo Dardanell, dle prohlášení kapitána Viktora Del Franctise, který v minulých dnech přijel do New Yorku. Důstojník vypravoval, že v Turině nalézalo se 500,000 vojáků, když město opouštěl. Více jak 150,000 vojáků nalézá se v Taranto, italské námořní základně. Kolem 150 až 200 transportních lodí je připraveno k dopravě italského vojska tam, kde ho bude nejvíce třeba. Kapitán Del Franctis přijel do Ameriky, aby zakoupil kožené zboží pro italskou armádu.

Přes to, že nedávné zprávy oznamovaly dohodu mezi Bulharskem a Tureckem, turecká vláda činí přípravy, aby mohla se postaviti na odpor Bulharům, kdyby tito provedli útok na opevněné linie před Cařihradem. Turecko je přesvědčeno, že zbytek jeho evropského panství je vážně ohrožen a proto koná rozsáhlé přípravy, aby mohlo se brániti útoku ze zadu. Linie Drinopol-Lule-Burgas-Čataldža, kde učiněn byl pokus o zastavení bulharského postupu, je sesilována. Při Bosporu opravují se rychle pevnosti, aby mohl býti zastaven postup Rusů, kdyby tito operovali spolu s Bulhary. Opevnění Drinopole a Čataldže připraveno bylo v posledních dnech o těžká děla, jichž bylo použito v bojích na Galipolském poloostrově. Železnice byly zřízeny, by tato děla co nejrychleji bylo možno dopraviti zpět v případě potřeby. Němečtí důstojníci řídí tuto práci. Na práci této zaměstnáni jsou hlavně židé, Řekové a Arméni.

Řecko napadne Bulharsko, jestliže toto vypoví válku Srbsku.

Zpráva Reuterovy kanceláře z Athén sděluje, že řecké časopisy, bez rozdílu stran, při posuzování turecko-bulharské dohody prohlašují, že v tom případě, že Bulharsko přálo by si napadnouti Srbsko, Řecko by dokázalo, že srbsko-řecká dohoda není prázdným slovem a že považováno bylo by za věc cti přispěchati Srbsku ku pomoci bezodkladně. Zpráva ze Ženevy udává: Prohlášení, že mezi Bulharskem a Tureckem došlo k dohodě je popírána Cologne Gazettou, která praví, že ve vyjednávání se pokračuje a že uspořádání nových hranic spočívá na vyrovnání několika starých sporů. Časopis tento podotýká, že Německo v této záležitosti souhlasí s Tureckem.

Německo vzdalo se naděje, že dostane se mu pomoci Rumunska.

V časopise Tages Zeitungu, vycházejícím v Berlíně, uveřejněn byl článek hraběte Ernesta Reventlowa, v kterém se praví, že Německo nemůže očekávati ničeho od Rumunska. V článku se praví, že přátelské spojení s Rumunskem, které učiněno bylo posvátným tradicí a na německé straně pevnou důvěrou, již neexistuje. — Pisatel poukazuje k tomu, že Rumusko odepřelo dovoliti vývoz obilí a průvoz střeliva Turkům skrze jeho území, ačkoliv prý Rusku bylo dovoleno, aby poslalo střelivo skrze rumunské území Srbsku. Očekávalo se, praví, že Rumunsko bude se snažiti splniti smlouvy nebo aspoň zachová přísnou neutralitu, ale stal se právě opak. Rumunská neutralita byla "zlomyslná" s tendencí vstoupiti do zápasu na straně nepřátel Německa. Pisatel ale je toho náhledu, že důležitost rumunské pomoci proti Německu a Turecku byla značně zmenšena. Před ruskou porážkou v Haliči prý Rumunsko mohlo býti důležitým vojenským činitelem ve spolupráci s Moskaly, ale doba příležitosti minula a politická a vojenská hodnota Rumunska jako nepřítele Německa rychle upadá. Článek praví, že doba, kdy Rumunsko mohlo býti považováno za důležitého činitele ve vývoji balkánské situace již minula.

Většina raněných se pozdravuje.

Německo shromáždilo pečlivě statistiku úmrtnosti mezi raněnými vojíny v bitvě a z této vychází na jevo, že plně 88 procent se jich pozdraví, kolem 2 procent umírá a kolem 10 procent stává se k dalšímu boji neschopnými. Mnoho z těch, kteří prohlášeni byli k další vojenské službě za neschopné a určeni byli jenom k vykonávání podružných prací a k hlídkám, pozdravilo se prý během doby tak, že znovu na pole válečné mohli býti posláni. Němci přiznali, že měli 852,000 raněných. Z těchto 88 procent bylo schopno zaujmouti místa na válečné linii během poměrně krátké doby. Anglie a Francie ale mají za to, že německý odhad raněných je příliš nízký a že ve skutečnosti mělo Německo 1,636,000 raněných, z nichž jenom 66 procent pozdravilo se úplně. Němci až doposud přiznali 233,000 mrtvých, ale ve skutečnosti bylo mrtvých 490,000. Německo celkově svoje ztráty na mrtvých, raněných a zajatých udává na 1,567,000. To je ovšem vyložené snížení ztrát a seznáme to ihned, porovnáváme-li ztráty malé armády anglické, které byly 428,000. Beach Thomas, korrespondent časopisu Daily Mail, který v poslední době porovnával ztráty jednotlivých zemí, prohlašuje, že německé ztráty musely býti nejméně 4,006,000 a rozděluje je následovně: Usmrcených, 490,000; raněných, 1,636,000 a pohřešovaných, 1,855,000. Rakouské ztráty udává na 4,375,000 a rozděluje je následovně: Usmrcených, 810,000; raněných, 1,710,000; pohřešovaných, 1,855,000. Turecké ztráty odhaduje na 345,000 a sice 95,000 usmrcených, 110,000 raněných a 140,000 pohřešovaných. — Celkové ztráty Německa, Rakouska a Turecka byly by tudíž 8,726,000.

Car ruský odmítl mírovou nabídku.

Korrespondent Reuterovy zpravodajské kanceláře oznamuje z Petrohradu: Časopis Bourse Gazette dovídá se z hodnověrného pramene, že německý císař učinil v minulém týdnu mírovou nabídku Rusku prostřednictvím dánského krále. Králi dánskému dostalo se odpovědi odmítavé. Mezi Německem a Ruskem došlo k dohodě o výměně válečných zajatců k bojům neschopných. Také mezi Rakouskem a Ruskem dojde k výměně válečných zajatců. Dle časopisu Novoje Vremya, úřední kruhy petrohradské zvěděly o nabídce německé a mluvilo se o ní otevřeně v předsíních sněmovny. Časopis tento praví, že Německo nabízelo Rusku Halič a samo požadovalo pro sebe západní distrikt Polska. Zástupce zahraničního úřadu ale prohlásil, že v přítomné době není žádné možnosti vyjednávání o mír. Také členové dumy měli za to, že tato mírová nabídka není hodna uvážení. Všeobecný výbor, jmenovaný pro sorganisování ruských industrií pro vojenské potřeby, zahájil v minulých dnech práci pod předsednictvím Alexandra Gučkova, bývalého předsedy dumy. Gučkov prohlásil, že Rusové, bude-li potřeba, budou ustupovati třeba až k Uralu. Budou bojovati třeba do posledního muže, ale musí docíliti vítězství.

Gorice brzy padne.

Italská válečná úřadovna oznamuje, že Gorice nalézá se před pádem. Po neobyčejně tuhých bojích podařilo se Italům dobýti hory San Michele, která vévodí Gorici. Pád Gorice, jež nalézá se dvaadvacet mil severozápadně od Terstu, možno očekávati každým dnem. Na celé italsko-rakouské frontě došlo v minulém týdnu k neobyčejně krvavým bojům. Rakouská válečná úřadovna prohlašuje, že všechny italské útoky byly odraženy, ale Italové tvrdí, že docílili pozoruhodných úspěchů.

Řecko nechce povoliti Bulharsku.

Diplomaté trojdohody snaží se ze všech sil docíliti dohody mezi balkánskými státy a získati jejich pomoc v přítomném zápasu s Německem, Rakouskem a Tureckem. Bulharsko trvá na svých původních požadavcích, aby byla mu vydána část Macedonie, které stali se pány Řekové a Srbové. — Řecký premier Counaris v minulých dnech prohlásil, že Řecko nemá v úmyslu povoliti požadavkům Bulharska a zříci se požadované části Macedonie. To považuje se v Berlíně za důkaz, že mezi balkánskými státy k dohodě nedojde a že Rumunsko, Bulharsko a Řecko budou nuceny do skončení přítomného konfliktu zachovati neutralitu.

Činnost amerického Červeného kříže.

V minulých dnech bylo oznámeno, že američtí lékaři a ošetřovatelé a ošetřovatelky povoláni budou z evropských bojišť dne 1. října, neboť pokladna společnosti bude pomalu prázdnou. K této zprávě podotýkáme, že americký Červený kříž věnoval na pomocnou práci v Evropě více jak $1,500,000. Dle uveřejněné zprávy 367 osob bylo zaměstnáno v evropských zemích na práci pomocné. Z tohoto počtu bylo 71 lékařů a 253 ošetřovatelé a ošetřovatelky. Srbská zdravotnická komise měla 43 členy.

Francouzští námořníci na Haiti.

Se souhlasem Spojených Států francouzští námořníci byli vyloděni v Port au Prince na Haiti, kde před několika dny revoluci byla svržena vláda a bylo nutno vysaditi americké námořníky, by udržovali pořádek. Oddíl francouzských námořníků z křižníku Descartes chrání nyní francouzské vyslanectví, z kterého president Guillaume vytažen byl rotou vzbouřenců a usmrcen. Žádost o povolení ochrany byla poslána do Washingtonu francouzským vyslancem. Francouzský vyslanec projevil náhled, že tak zmírní se břemeno amerických námořníků. Po obdržení žádosti sekretář Daniels konferoval se sekretářem Lansingem. Lansing prohlásil, že není žádných námitek proti vylodění malého oddílu francouzských námořníků a že žádné komplikace z toho nemohou povstati. Místoadmirálovi Capertonovi bylo nařízeno, aby poskytl veškerou pomoc při vysazování francouzských námořníků. Město Port au Prince je nyní klidné. K ostrovní republice poslána byla válečná loď Connecticut s 500 námořníky, jakož i loď nemocniční Solace a transportní parník Hancock. Další posily budou poslány, dojde-li k obnovení útoků na město revolucionáři. Američtí námořníci zůstanou na Haiti po tak dlouho, dokud úplně klid a pořádek nebude obnoven.

Bitka mezi Mexikány a Američany.

Mezi mexickými bandity a texasskými renčaři došlo ku dvěma bitkám o Norias, Tex., v neděli večer, dle zpráv, jež došly do Brownsville, jež nalézá se šedesát mil od jmenovaného města na sever. Telegrafní operator z Norias telegrafoval o pomoc. K bitkám došlo v půl sedmé a v půl deváté večer. Při těchto bojích šest Mexikánů byo usmrceno a tři Američané raněni. Asi 300 mexických banditů překročilo hranice a rozdělili se na malé roty. Do Norias rychle dostavili se okolní renčaři ku pomoci a také setnina B spolkové kavalerie byla tam poslána. Několik zvláštních vlaků s pomocí bylo vysláno k Norias. Dle posledních zpráv, boje s bandity byly obnoveny.

Dva lidé usmrceni při automobilových závodech.

Při automobilových závodech, uspořádaných v Des Moines, Ia., při otevření nové automobilové závodní dráhy, dva lidé byli usmrceni v sobotu minulého týdne odpoledne před zraky četných diváků a tři vážně poraněni. Krátce po zahájení závodů Joe Cooper ze Sebring, O., jedoucí ve svém Sebring automobilu, přejel po výbuchu gumového ráfu závodní dráhu a spadl pod hlavní tribunu. Automobil se naň překotil, způsobiv jeho smrt okamžitě. Jeho mechanik, George Peil, poraněn byl vážně; byla mu zlomena dvě žebra, prsa podrcena a utrpěl i jiná vnitřní zranění. Wiliam Chandler z Fair Haven, N. J., jedoucí v Deusenberg automobilu, prorazil drátěnou ohradu, při čemž automobil se překotil. Chandler a jeho mechanik, Maurice Kieler ze St. Paul, Minn., ocitli se pod automobilem. Oba byli vážně poraněni a dopraveni do nemocnice, kde Kieler svému zranění podlehl.

Vyhlídky na mír v Mexiku nejsou valné.

Vyhlídky na uspořádání záležitostí v neklidné mexické republice nejsou valné. Diplomati latinské Ameriky, kteří pozváni byli ku pomoci vládou Spojených Států, mají zcela jiné náhledy o plánech v zájmu uklidnění republiky jižně za řekou Grande nežli úředníci Spojených Států. Diplomati tito jsou proti jakémukoliv zakročení a žádají, aby poražené straně "cientifiků" byl dán hlas při reorganisaci vlády. Administrace Spojených Států nepochybně nyní lituje, že latinskou Ameriku pozvala do konference. Hlavním účelem tohoto pozvání bylo, rozděliti zodpovědnost za jakýkoliv krok, který v zájmu uklidnění Mexika byl by učiněn. Diplomati jižních republik patrně se domnívají, že americké zakročení v Mexiku má za účel expansi. Administrace Spojených Států je toho náhledu, že "cientifikové," kteří odstraněni byli mexickým lidem, neměli by míti žádného hlasu při zřizování nové vlády. Má za to, že Carranza, Villa a Zapata a jiní pomáhali při vypuzování této strany a následovně mají plné právo podíleti se na formaci nové mexické vlády. Vláda snaží se docíliti dorozumění mezi přítomnými vůdci mexických fakcí, ale nikterak se jí to nedaří. Carranza, patrně následkem posledních svých úspěchů, je neohlomný a přeje si, aby Villa a Zapata se bezpomínečně vzdali. Tvrdí stále, že v jeho kontrole se nalézá většina Mexika a že jenom on je schopen obnoviti trvalou vládu. Snaží se získati uznání vlády Spojených Států. K nové konferenci diplomatů Spojených Států a latinské Ameriky dojde ve středu tohoto týdne v New Yorku a očekává se, že na této dojde k nějaké dohodě, jak bude v budoucnosti v těchto záležitostech pokračováno.

Zvýšení mzdy dělnictva ve zbrojovkách.

Téměř všechny americké továrny, zabývající se výrobou střeliva, zbraní a jiného válečného materiálu, povolily v minulých několika týdnech zvýšení mzdy svému dělnictvu. Během minulého týdne Betlehem Steel Co. v Betlehem, Pa., povolila svým 17,000 zaměstnancům zvýšení mzdy o 10 procent, což vejde v platnost ihned. Odhaduje se, že toto zvýšení bude činiti $1,500,000 ročně. — Při oznámení tohoto zvýšení mzdy, prohlásil president E. G. Grace, že zlepšení obchodu a loyalita dělnictva umožnila toto zvýšení. Také v jiných továrnách došlo k zvýšení mzdy, což nasvědčuje tomu, že zaměstnavatelé snaží se čeliti stávkovnímu hnutí, které mělo býti vyvoláno šude, kde pracuje se na kontraktech válku vedoucích zemí evropských. International Motor Car Co. v Allentown, Pa., oznámila 20-procentní zvýšení mzdy pro 1,500 svých dělníků. — Locomobile Company of America, jež má závody v Bridgeport, Conn., dobrovolně povolila zvýšení mzdy svým dělníkům. Také zaměstnancům Colt Patent Fire Arms Manufacturing Co. v Hartford, Conn., povoleno bylo 12 a půlprocentní zvýšení mzdy. Standard Oil Co. povolila 10-procentní zvýšení mzdy svým zaměstnancům v Bayonne, Bayway a Jersey City, N. J. Zvýšení toto se týká 7,000 dělníků. Zaměstnanci Alexander Smith and Sons Carpet Co. v Passaic, N. J., byli v minulých dnech příjemně překvapeni, když dostalo se jim zvýšení o 10 procent. Wolverine and Mohawk Copper Mining Co. v Calumet, Mich., povolila 5-procentní zvýšení mzdy, což rovněž bylo příjemným překvapením pro zaměstnance. Také jiné továrny a doly zvýší mzdu zaměstnanců svých v nedaleké budoucnosti.

K chystané konvenci guvernérů.

Ve dnech 25. a 26. srpna bude se konati v Bostoně konference guvernérů, na které dle dosavadních přihlášek soudě, bude se podíleti osmačtyřicet nejvyšších státních výkonných úředníků země. Vojenská připravenost pro národní obranu bude hlavním předmětem rozhovoru guvernérů. Rozhovor tento zahájen bude guvernérem James P. Fielderem z New Jersey, který přednese řeč o vztazích státu k národní obraně Vedle něho promluví o této otázce celá řada jiných guvernérů, jmenovitě C. S. Whitman z New Yorku, F. B. Willis z Ohio, E. F. Dunne z Illinoisu, E. Lister z Washingtonu a W. S. Hammond z Minnesoty.

Presidentská volba na Haiti odložena.

Volba nástupce presidenta republiky Haiti, generála Vilburna Guillaumea, který usmrcen byl vzbouřenci dne 28. července, byla odložena na dobu neurčitou. V republice panuje poměrný klid a jenom tu a tam dochází k menším výtržnostem, které američtí námořníci bez velkých potíží mohou potlačiti.

Italové na zavolání spěchají své vlasti na pomoc.

Italský konsul v Chicagu zaslal do Omahy výzvu, aby všichni Italové, kteří jsou známí jako záložníci, navrátili se ihned do své vlasti a zvedli zbraně proti její nepřátelům. Odhaduje se, že v Omaze a South Omaze žije na 200 Italů, o nichž se ví, že jsou reservisté a jsou spůsobilí se přihlásiti. Až posud kolem sta uposlechlo jich první výzvy a odejeli do své vlasti, kde u svých pluků do zbraní se přihlásili. Výzva, kterou nyní očekávají, bude snad tou poslední a bude nabádat, aby navrátili se všichni záložníci, již jsou ve vojenském stáří. Mnozí z těchto mužů, kteří povinni jsou vojenské službě, stali se sice již občany Spoj. Států, nicméně ale většina z nich navrátí se do Italie ku svým plukům, bez ohledu na to, že jsou občany této země.